

ԼԵԶՈՒՄԱՐՍՆԱԿԱՆ

ԱԿՆԵՑ ԳՈՒՇԵՐԸ ՈՐՔԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
(Հ-Հ-Հ-Հ-Հ-Հ-Հ-Հ-Հ-Հ-Հ-Հ)

Կ.

ԿԱԹ = կաթ, “կաթը ըստան է. ու “կաթը քաշուեր է. ու “կաթու գետինը մի կթերու = պարագ տեղու մի խօսիր համոզելու համար. (մի արկաներ զմարդարիստ քո առաջի խողաց):

ԿԱԹԵՑՑԱՆԵԼ = կաթեցնել, չաեւ իրը կաթիլ կաթիլ խօսքը խօսիլ եւ հասկցնել իւմստը:

ԿԱԹԻՆԵԲ = ձեղունեն, յուլիէն կաթիլ-ներու թափիլու “կաթիլքին տակը մի կովիրու: “կաթիլքը կարեցաւ:”

ԿԱԹԽՆԵՂԲԱՐ = կաթխնեղբար, Մէկ կող կաթեն սած երկու օտար մանուկներ՝ կաթխաղար են:

ԿԱԹԽՆԵՂԲԻՐ = կաթխնեղբիր. կաթ վազնող աղբերու: Ակնայ մէջ մասնաւոր աղբիրի մը անուն է:

ԿԱԹԽՆԵՊՈՒՐ = կաթով ապուր:

ԿԱԹԽՆԵՌՈՎՑ = կաթխնակոայ, ման-կանց շմացական ակուները:

ԿԱԹԽՆԻԿ = կաթանման վիճակ պտղոց հիթին. զ. օ. թռոզը գեռ “կաթինկու. է. չէ հասունցած եւ հիթը չէ բաւական թանձրացած եւ անուշցած:

ԿԱՖԱՐ = փոքր գործիք, անիւի հեռով, որուն շրպչը կը փաթթեն թելը որով կաժը կը ձեւանայ: Կաժ-ար կազմուած է ծրա-ար բառին պէս՝ ու մասնիկով:

ԿԱԼ = 1. կալ: 2. լուսնի “կալ. ը. “լուսնիկ կալ կու մասին. 3. բոլորակ արատ մը, իրը բակ մը որ կենդրուսկական կէտի մը շուրջը կը կազմուի: “կալ կալ է. = արատ ներ կ'երեւան իրաբեկ զատ:

ԿԱԼԼԵԼ = ունենալ: “Եր ուր կալլիմ նը կու տամ:”

ԿԱԽԻ = կախուած: Կախ = օրան = կախուած որան, ծառոց մէջ, ճիւղէ ճիւղ հաստատուած որորոց:

ԿԱԽԻ ՄՆԱԱ. ԿԱԽԻ ՈՒ ԿԱՐԻՔ ՄՆԱԱ = զթողնելու համար որ սիրելի հիւրը մեկնի անոր ձեռքերէն, զգեստներէն բռնել, քաշել: “կա-հերս ի վար կախ մնացին. ու “փեշերն ի վար կախ ու կարիք մնացանք:

ԿԱԽՈՒԻՆԻԼ = կախ մնալ. շատ փափաքիլ եւ ալաշել: “Կու կախուի թը ինք ալ հարսնիքը երթայ:” Թայիքտալ ու ասկէ աւելի ուժգին է: ԿԱԾ = կած: “Կած ու կրակի, = եռանեղուն:

ԿԱԾԿԱԾԱԿԵԼ = փայլատակել. կած-կառուք = փայլատակում, փայլաներ:

ԿԱԾԱՌԻ = կայծառ, ունելի որով կրակ կը բռնեն:

ԿԱԿՈՂ = կակող. բայն է “կակըզնալ”, որ կը նշանակէ նաեւ ընդդիմութենէ եւ յա-մառութենե գադարիլ. համոզուիլ:

ԿԱԿՈՍԻԿ = թեթեւամիտ, խեւ:

ԿԱԾԱՑԻ ՆՍՏԻԼ = առժամապէս նստիլ, վայրկան մը միայն նստելու համար՝ չտեղա-ւորուիլ, զլինարի եւ աւելորդ զգեստները չհա-նել, “Կաշայի իմ նստեր:”

ԿԱԾԱՆԾԵԼ = 1. Ծուներուն ողբագին ունալը. 2. Շատ եւ երկար ալաշել, փափաք յայնել. “Հատուց կու կաղինծէր ու կու կաղինծէր թը Ս. Կողման երթանք, գնացանք:” ԿԱԾԱՄԻ = աեսակ մը կպչոն, գորշ-գոյն հող:

ԿԱԾԱՐԻՆ = ձեռքերը կը “կաղուն, ցրաէն, եւ մատերը չին կրնար լաւ շարժիլ: “Ձեռքերս կաղուեր ին, գրիչ չիմ կրնար բռնել”, “Կաղ”, արմատէն շինուած ընտիր բառ մը:

ԿԱԾԱՄԻ = կամքին ուզածը, ախորժակին հաձելի եղածը: “Հիւնտին կամակը ի՞նչ է. ու ի՞նչ ուտել կը փափաքի:

ԿԱԾԱԿԻՐ = դանդաղ. յամրաշարժ:

ԿԱԾԱՆԻՔ = որոշում, վճիռ. “Կայանք մի չի կրցանք տուեր էինք:

ԿԱԾԵՆ = ձայնակութիւն է. շարմիտ:

ԿԱԾԱԶ = կանաչ: Զցյգ կըսուի “կա-նաչ ու կակառչու, բոյերուն ակնարկելով: Գյականաբար կը գործածուի նաեւ “մար-մանդ, ի նշանակութեամբ: Բայն է “կանչըալ:” “Կանչեցին, կանչեցին, կանաչ արար չորցուցին, առած է:

ԿԱՆԿԱՆԻՐ = կանկար, բոյսը զոր կ'եփեն ու կ'ուտեն, կամ կը չորցնեն ու ձմիան կը պաշեն:

ԿԱՎ = կավ: “Կավ չի բռներու կը նշա-նակէ թէ անհաստատ եւ յեղյեղուկ է, մէկ գործէ ուրիշ գործի կը փոփուի, մէկ ուղղու-թեան մը չի հետեւիր:

ԿԱՊԱՆ = լերան մէջ նեղ անցք։ Ակնայ
արեւմտեան կողմը կայ վերի լերան “կապան”, բ:

ԿԱՊՈՒՏՆԱԼ. = 1. լաւագին պոռակէն
զէմբըն կապուտանալը (մանկան): 2. բարկա-
նալէն երեսին գոյնը փոխուի. “ան ի՞նչ կա-
պուտացած է, գիտե՞ն,” = ի՞նչ բարկացող եւ
շարակաց անձ է: “Գլխուն ի վար կու կապուն-
նայ,”:

ԿԱՊՔ = կապ արթմախին յոգնականաձեւ
գյականը (ինչպէս կրակք, կաթիլք, հուզք,
կելք), որ կը նշանակէ շար կենցանիներու եւ
շար մարդոց գեմ պաշտպանութեան համար
եղած բանաձեւը, մաղթանքը, իբր թէ զանոնք
կապերու համար որ վնասեց չկարենան :

Հետեւեալն է օձերու եւ կարիճներու
դէմ “կապքու” --

Օձն ու կորը տապանն իշան, լուսաւորիչ վրայ
եկաւ.

Անիծեալներ, գուռք հոս ի՞նչ կու բանիք:
Եեզ կապիմ երկու բթնով, ութը մատնովս,
Սուրբ Սարգսայ ձիռն ձանովը.
Մարիամ մօր քարսիը կաթնովը:
Կապիք կարկանիք, կապիք կարկանիք,
Արդար ջրուխը օրնէն ելլէ,
Ոչևարը գառն ելլէ,
Կապիք կարկանիք, կապիք կարկանիք, կապիք
կարկանիք:

ԿԱՍԿՈՒՄ = պարապ խօսք խօսիլ ինք-
զինքը չքմեղելու համար, պարտքը չվճարելու
համար, խաթելու համար: “Լաւեւուն ե՞անէ:

ԿԱՍՏՐԱԿԻ = վառարան խոհանոցի, ուր քովէ քով կան քանի մը կիսաբողոքակ վառանիկ:

ԿԱԾԱՐ = կատարումն, գլուխ, վախճան:
Նշանութք մը շնորհաւորելու համար կ'ըսեն
“Ապահանձնական հայութէ”:

ԿԱՏԵՐԻԼ = ի կատար համել. շափա-
հա ըլլալ, եւ այլն. Այս վերջին իմաստով
կ'անձն չկ'անձն է. Այս պատճենը կ'անձն է.

Կըսս, ասրծելով. “Հիմքու ու չի կատարիս”,
ԿԱՐ = Կար: Բարդ է “Վրայկար”, երկու
շնորհական աշխատանք է առաջանալ:

ԿԱՐՈՏ = եւ ԿԱՐՈՒՑՆԱԼ, սիրելին
տեսնելու համար զգացած տենք: "Հայո իմ"

Կարուտցեր։ “Կարօտս լման չառի։”
ԿԱՐԳԵԼ = ամուսնացնել։ “Կարգուիլ”

ԿԱՐԳԸՆԵԼ = Հաւուն բարձրածայն եր-
գելու :

ԿԱՐԳՈՒԿ = ամուսնացած :

ԿԱՐՃ = կարճ. “Կարճ երկան՝ բան մի կ’անինը . . . ինոյինը կերպով մո կո վերջացնենս :

ԿԱՐՄԻԼՆԵՑԱԿԱ = փոքր կամերջ. մաս-
նաւորապէս այն փոքր փայտէ գործին որ եր-
կանքի ներքին քարին կենդրուսը, երկաթին վլայ
կը հծենէ եւ կը դառնայ:

ԿԱՐՄՐՈՒԿ = կարմիր ու աղուոր. “Տե-
ռէն կարմրուկ կ'երւայ։”

ԿԱՔԱՒ = սեռ. կաքւու (միս): Կմանուշ
թեամբ սխեւ կաքաւ, և ան որ յումպէտս եւ
անիմաստ կերպով կը խօսի ու կը խնտայ:

ԿՐԴԱԼԻԿ = ծառին կատարը, զլուխը:
Ծառերուն կրդը լիներն է մինչեւ իրիկու։
Հաւատօքէն այս բառը “գուգգուլու” կանչելու
գաղաքարին հետ կապակցութիւն անի, զի
բարձրածայն կու ընելու համար բարձր տեղ
մը, գագաթը ելել հարի է։

ԿԵԸՆՔ = կեակը. եւ երշանկութիւն.
“Աստուած կեակը տայ. մաղթակը է: “կե-
նացան”, գինի խմողը կ’ըսէ ներկայից՝ իրբեւ
մաղթանք: “Աս ալ խարեպիտ կենացը տի
խիմու:” “կեակը իմ Ազնաւորը Ազայ. կը նշա-
նակէ շատ երջանիկ եմ:

Կենդանի = ող եւ առողջ: "Կենդանի կեցիք, պատասխան է գինի խմորին կողմէն առ անոնք որ իրեն կ'ըսեն "անոյշ եղաւ":

ԿԵՆԴԱՎԱՌԻԹԻՒՆ = մաղթաք է. գինի
խմողը կ'ըսէ կորսականաց, խմելէ առաջ. այ-
սինքն՝ կենդանութիւն (կը մարթեմ ամենուգ):
“Բարեկենդրան, բառը այս միտքն ունի, եւ կը
գործածուի հիմա մեծ պահոց նախորդ ուրա-
խութեան շաբաթը նշանակեռու:

ԿԵՐԻ = ԿԵՐԱԿՈՒՐԻ : “ԶԻՆՈՆ ԿԵՐՈՐ ՄՈՒԽԻՔ” :
“ԿԵՐ ՄՈԼԵ, ԿԵՐՑՆԵԼ. (մինչեւ անգամ) աշիցս
լըսըր անոր կեր իմ մոռերի : ”

ԱԵՐՔ = “կերպի յաջնականաձեւ գոյականը, կը նշանակէ ուտիմներու պատճառաւ զգեստեղջներու ուտուիլը, ծակծըկիլը, “կերքէ նկնդերու”.

ԿԵՐԱԿՈՒՆԻ ԼՅԱՆԻԼ = երախայից կերածը
չկրնալով մարսել՝ աւելի եւս տկարանալ եւ
կենապել:

ԿԵՐՈՒՔ = ԿԵՐԱԾԵՆ ԱւԵԼցածը: "ՍԻԿԱՆ
ԿԵՐՈՒՔ ԵՄ ԿԵՐԵՐՈՒՅ, ԽՄԱԾԵՆ ԱւԵԼցածն այ

Կեցնութեական = ապրուստ, տնտեսական
վիճակ, երշանիկ կամ ապերջանիկ կենցաղա-
կան վիճակ:

ԿԵՎԵՓ — կեղեւ: Խնծորի, գդումի եւայլ կողեփւ:

ԱԵԼՈՒԵԼ = 1. կեղեւել, կեղեւը հաւալ: 2. կեղեւել, ունցածը ձեռքէն առնել:

ԿԵՐ = կեր (չենկել): Հաց եփողները կը գործածեն թամբիկ եւ կեռ:

ԿԹԱՆ = առատ կաթ տուող (կով):

ԿԹԵԼ = 1. կաթ կթել: 2. խալի մէջ շալթերով դրամն առնել: Այս վերջին իմաստով կ'ըսուի նաեւ կ'թուիլ:

ԿԺԱԾՈՒԿԻ = բարի, զօրաւոր (զինի, և այլն):

ԿԻՊ = կպած, կպչած: Աչաց կոպերուն անփինը երբ կպած ըլլայ, “Կիպ, ե կըսուի: Ականչնին բլթակն ալ կրնայ “կիպ, ըլլալ: Ներքին շորթը կամ պոռուկը լեզուն ալ կրնան “կիպ, ըլլալ: “Կիպ, ըլլալ կպչիմ բային արմատն է:

ԿԻՌԱՆ = կեռալ (մարմայ, մորթի): Կ'ըսեն նաեւ կեռուըստալ, եթէ պահ ընդ պահ կը զգացուի եռքը: “Կոնակս կու կեռայ:

ԿԵՍ = կես: զյոյ կ'ըսեն: “Կես ու կիս կատարու, կայ նաեւ կիսատա:

ԿԹԱՌՈՒՑԻԼ = կտուց: Բայն ե “կտցել, կամ կցցել:

ԿԻՄՈՒՑՈՒՏԻԼ = բան մը մեջբնին բաժնել: “Կողոպուտը կիսուըտեան:

ԿԻՐԱԿԱՑՈՒՏՔ = շաբաթ երեկոյ:

ԿԱԼԵԼ = 1. կուլ աւլ: 2. ընդունիլ անհաց կամ սիսալ բան:

ԿԱՐՐ = գունդ, գուգակերպ:

ԿԱՐՐԻԿ = պղտիկ զեռուն մը որ ուզած ատենը գնակերպ ձեւ մը կ'առնէ ինքն իր վրայ փակուելով:

ԿԱԼՓ = գունդը աշքին, աշքի պտուղը, նաև հակիթին ամբողջ մէջը, կեճեփէն զատ: ՀՀՀ. globusին հին հայ ձեւը (ֆր. globe): Վաւառականին առանձիւ գանձերէն մէկն է առ, որ բնիկ բառագանձին կը պատկանի անշուշա, եւ չէ փոխաւեալ: Անցնիք կ'ըսեն աշքին կլոփը դուրս ե եկեր, ու Հաւկիթին կլոփը:

ԿԱՏԻԿ = ուղիղ աղբ, գունդ գունդ ձեւով:

ԿԱԿԱՅԱ = հին հազով հազացով եւ տկար ծերանի:

ԿԾԻԿ = պլաք. կծիկը գնել = փախչել, խոյս տալ արագ:

ԿԴԿԱՆԵԼ (կզկել կը հնչեն) = 1. թելը փաթթել եւ կծիկ կամ գնտիկ մը կազմել:

2. փախչել:

ԿԴԿԱՑՏԻԼ = ինքն իր վրայ քաշուած, պղտիկած, թեւերն ու ոսքերն իրեն քաշած, կարելի եղած ամենափոքր ձեւը առած ըլլալ, երբեւ կծիկի մը վերածուած:

ԿՈՒԶՈՒԼ = կիուզ նստիլ:

ԿՂՊԱՆՔ = կղպանք: Բայն ե ‘կղպիլ’.

ՏԵԽ նաեւ արմատը “կուզզու”:

ԿՃԵԼ = կծել, խայթել: “Կճան, խայթող, անսառն եւ բօր: Կայ մասնաւրապաէս “կճան խոտ, մը, եղինձ:

ԿԱՏԻԿ = խայթոց: “Կճիկը ներս քաշեց, սկզբնապէս “կճիկը ակուայի նման խայթոցի համար ըստած է, կծ-անեմ արմատէն. իսկ խայթ-ոցը խայթելու, բոլորովին մարմինին մէջ միելու ընդունակ գործիքն համար:

ԿՊԿԱՐՄԱՆ = վախէն կամ ըսելիքը պատրաստ ըլլայով ծանր ծանր եւ իրր բասերը ծամելով խօսի, խօսքերը ընդհատել՝ թուքը կը ելու եւ կամ հազարու պատրուակաւ:

ԿԹՅԹԻՏ = կտրիճ:

ԿԱՒԿԻ = կիւ: Հակադիկն ե էրիսի:

ԿԱՏԻԼ = գլխուն մաշերը կտրել:

ԿԱՊՈՒՆՔ = կնիք. մկառութիւն:

ԿՈՎԱԾԱԿ = փքք կողով. Իրր կողմակ: Փայտէ շինուած է: “Կովածէ մի մածուն, Կովածէ մը թութ:

ԿԱՄԻԿ = ընձիւշ, անկոց խոտոն (ֆր.), եւ լաւագոյն ձեւ է քան “կոմակ”, որ արուեստական կոմակին յատկացուած է, եւ քան “ընձիւշը որ ճիւղին նորածիլ վիճակն է:

ԿՈՒԿ = 1. կեղեւը հանած, բայն ե “կուկել”: “Կուկ լնկողը, ան ե որուն փուրը հանուած է: 2. Որոկ եւ յարդարուն կը նշանակէ նուազական “կուկիչը: 3. քէչ, պատրաստ դրամը “կուկիկն ե. “Կուկիկ արաւ ու եկաւ,”

ԿՈՂ = կող: “Կողերուն տալ, կը նշանակէ գուել ըողքորթել:

ԿՈՂԵԼ = “Հացը կողել, ն է խմնը թնկրին կողին վրայ զանել եւ հնա բռնել տալ:

ԿՈՂԿՈՂՑԱՆԵԼ = շատ գովել, շափաշանցել բանը. “շատ մի կողկողցները”:

ԿՈՂԱՆԵՆԾՈՅ = ցուկներուն եղերը շարուած տեսակ մը կակուլ կեղեւ, փայտ:

ԿՈՇԻԿ = կարճ, մինչեւ մէջքը ինող (մաշակէ) գրեսա: Այս բառը իոնիկին ենթաձեւն է:

ԿՈՇՈՎԱՅՑ (Քո՛օփահ կը հնչեն) = խօսոր, կարճ, հասա կին: Յայտնապէս «կո՛ծ» նմանցուած է կինը:

ԿՈԹՆԸՐՈՐ = ուղղագրելի ԿԱՅԵՆԵԼԻՐ կամ կանքնաւոր: «Բազմականք, ի հակադիրն է. հացկերոյթի կամ հանդիսի մէջ անոնք որ կերակուր կը պատրաստեն, սեղան կը յարդարեն, կը սպասարկեն, ինրերուն զգեստներով կը պահպաննեն, եւ այն, կը կուռին կայնը-որ: ' Կյընը-որին վայն ի վան եկաւ: », յման է ուխտաւոր, հարսնեւոր բառերուն:

ԿՈՊԱՅ = խաղի վէգին խոշոր տեսակը: Կը նշանակէ նաեւ բիրտ եւ կոպիտ:

ԿՈՊԱՄԻՏ = բժամիտ:

ԿՈՊԻՒՆԵԼ = պատ մը որուն մէկ մասը դուրս ցցուած է, եւ վլըելու վտանգ կայ, «կոռնած» է:

ԿՈՎ = 1. կով: 2. անսառնի, կովի նման ապուշ, անմիտ: Եթէ բժամիտ անձը դեռահան է՝ «Տորթ», կը կոչեն:

ԿՈՎԱԿՈՒՆ = Ակնայ մէջ աւազանի մը անուն է, (իրք թէ կով կը ելու չափ խոր:)

ԿՈՏԻԿ = կոտակ, կարծահասակ բայց խոշոր ու թանձը մարդ: («Գոտիկ գեւորդը ըստ առաջնորդի տէր մարդ մ'էր յԱկն, ինքնարոյս հեղինակ-կատառկերգ ակ մը: »)

ԿՈՏԻԿ = ցորենի փոքր չափ մըն է: «Կոտիկ մը ցորեն: »

ԿՈՒՐ = կարիք:

ԿՈՒՐ ԱՆԵԼ: ԱՀՆԻԼ = պարապը հանել, ելլել. «Խերն ալ կործ արաւու, «կործ եղաւ: »

ԿՈՒՏԻ = կը, «կու իսաղյ., »

ԿՈՒԼԻՒՆ = «այլ գաւառաբարբարի մէջ՝ կուլակ, ոճ. է, «կուլ» (վարդ) սառեն, եւ կ'ըստի մազերու խոպանիքն որ քունքերուն վրայ կը յարդարաւուն: «Կուլիկ է շներու: »

ԿՈՒԼՊ = կղպուած. «Եղուն կուլպ է:, չը կրնար խօսիլ: »

ԿՈՒԾՑ = յագեցած: Զջյդ կ'ըսեն «կուշտ ու կուտ ուտելու», բարդն է «կուշտ-պատառ», որ աղջէկ կը ուղացնող կերակուրի կամ մառնդի համար կ'ըստի: Խակ «աչքը-կուշուը ոչ-ագահ մարդն է, որ ուրիշն ունեցածին չի ցանկար: Բայն է «կտանալ: »

ԿՈՒԾԻ: այս արմատէն է «կաել», բայց եւ «խոտ-կուս», բարդը զորս արդէն տեսած ենք:

ԿՈՒՏ = ցորենի, կորեկի, գարի հատիկ: «Հաւերուն կուսաւալ: » Եւս նաեւ նուազականը կտիկ:

ԿՈՓՏԱՅԼ = մած ձեռքը, սոքը կը կոփտայ, մատնչունչ եղած մատը կը կոփտայ, այսինքն երակաց իւրաքանչւր թնդիւնին հետ ցաւին սասակութիւնը կ'աւելնայ ու կը պակի փոփօխակի: Արտին զարկին եւ արեան ալիքին կը պատասխանէ ցաւը: »

ԿՈՑԱՆ = փայտի ձողերէ կազմուած արևեստական ծառի մը նման է որուն ձողերուն (իրբու շամփուրի) զարկած կը շարեն շորցած հացերը. բառին կազմը անսույց է, կրնայ «կոցան» մէկ ձեռն ըլլալ:

ԿՈՒԻՆ = 1. թելերու, մազերու խառնուած վիճակ, կնճիռն: «Մազը, թէուը, մետաքի թելը կունճ է եղեր: » 2. ան որ ոխակալ է եւ գժուարահաճ. «Միբաշ կունճ է: » ԿՈՒԻՆԻ = ծռած, կեռ եղած. «Կուկի մամա: »

ԿՈՒՏԻԿ = վերինին ենթաձեւը, որ կը սուի միայն մազերու նկատմամբ, «մազերը կուճիկ ինը խոպափի, գանգաւոր: »

ԿՈՒՆԾԻԼ = կնճիռի պէս ըլլալ, քաշուր մատանց «Մատներա կոնծի՞ն՝ անէծք է: «Կունճ» էն: »

ԿՈՒՈՒՆ = կուռ, լաւ կիսուած, պինդ. ոչ-թոյլ. կ'ըսուի «միսերը կուռն ին: »

ԿՈՒՏԵԼ = այլել մամնակի, ծայրէն:

ԿՈՎԻՌ = ցաւ: Բայլ՝ կուծել: «Ոիրս կու կուծէ: »

ԿՈՎՈՒՆ = լաւ եփած, կոկուծ հաց, որ ոչ շատ թոյլ կամ խմոր է, եւ ոչ այրած:

ԿՈՄԸՐԹԹԵԼ = երկու մատերուն մէջ առնել եւ սեղմել. ուղղագրելի է ԿՕՄԸՐԸԵԼ: սասակական ձեւով ըսած են կցցատաել կամ կցցմտաել ինչպէս կ'ըսեն էսէէն, հայել: «Միսերը կումթթել: »

ԿՏԱՄԸՐԱՆ = հաւերուն փորին մէջ սատամքսի վերնագոյն մասը: Կայ նաեւ քարամանը:

ԿՏԻԿ = կուտ բառին փաղաքշականը. բարդն է «սոկի կոփիկ, որ Ս. Հաղորդութեան հացն է: »

ԿՏԻՄ կամ ԿՏՈՒՄ = գուլզայի եւ այլ հիւսուածոներու ամէն մէկ միութիւնը, շիշին կամ կոփիկն դարձուցած իւրաքանչիւր հիւսուածը: «Կտիմ փախցնելու: » — «Կտիմ էւել ծնելու, կամ «պակեսնելուով կընայ հիւսուածոյն չափը եղանակաւորել: »

ԿՏՄԸՐԸԱՆ = ցաւին կամ խոցտուքին կամաց կամաց սկսիլը:

ԿՑՈՒԵԼ = Միայն վերացեալ իմաստովը
կը գրծածուի եւ կը Աշանակէ խօսքը, պատ-
մուած բանը մանրամանօրէն յիշել եւ տեղե-
կացրել վերջն։ մանուկները բռըը լսածնին
(այս ինչ առթիւ) "Կու կառին։"

ԿՐԻՃ = Հողէ փոքր աման, շանց միզաման :

ԿՐՄԴԻԿ = կրծկալ, կուրծքի կապոց զըս
մանկանց լանջքին վըսյ կը կապեն որպէս զի
կերակուր ուտելու ատեն յաթերը շաղոստեն:

ԿՐԿՈՒՑ = չորցած, փայտ դարձած
(պոտէն), «ոռուեին կռկուտ է էղես».

ԿԲԻԼ = Մանկանց շափազանց պոռալէն
շնչառապար ըլլալը, (եթբ կը թուշնայ մարմննը
եւ իսր թէ կը քեի ինըն իր վրա!):

Մ. Ա. ԳԱՐՐԻԿԵԱՆ

ԱՐԵՎԵՆԻ ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Bibliotheca hagiographica Orientalis, ediderunt
Socii Bollandiani. Bruxellis (—q. Beyrouth) 1910,
8°, pp. XXIII + 288. q. abb. sbz. 20.

Արքական հեղինակներու (hagiographes) քաջ ծանօթ էին ցայսօր Բոլլանդեանց խնամք ըստ տեսած երկու գեղեցիկ աշխատութիւնք Bibliotheca hagiographica latina antiquae et mediae aetatis (ապ. Bruxelles, 1898—1901, XXXV+1387 pp. գիւղ ֆր. 50 և Bibliotheca hagiographica graeca (պ. ապ. անգ, 1909, XVI+299 pp. գիւղ ֆր. 15), ուր ամփոփուած են լատին և յոյն լեզուներով Հրատարակուած սրբահասական բնագիրներու գրականութիւնը (littérature). Կարեւոր գործեր ընդհանրապէս ամեն սրբահասութեամբ զբա- ղոյներու։ Բազալի էր այս երկու չքնաղ հա- տորներու կից ունենալ երրորդ մին ալ՝ արեւե- լեան լեզուներով ըստ տեսած բնագիրներու գրականութիւնը։

Այս պահապը կու գայ ահա լցընել նոր
հատորս, նամակը պարբառաւուած հայերէնա-
գէտ եւ արեւելեան լցընաց քաջածանօթ Բոլ-
լանդեան Paul Peetersէ: Հոս շատ մեծ աշ-
խատութեամբ եւ մանրամասնութեամբ հաւա-
քած է ի մի եւ յօրինուածութեամբ դասաւո-

բած հայերէն, սուրբէն, որբէն, էնադշցէն եւ
իդպէն լցուներով լոյս տեսած բնագիրներու
գրականութիւնը: Լեզուներու շարքին մէջ չի
տեսնուիր Թայն՝ գրմախտաբար, վրացերէնը,
այնպէս որ այս լցուաւ հրատարակուած գրեթէ
բոլոր գրութիւնք դուրս մնացած են հատորէս:
Այս զգ այլ թերութիւնն սակայն, ինչպէս կը
խոստովանի եւ հաւաքողն, ակամայ եղած է
առ ձեռն շունենալով կարեւոր աղքիւները:
Յուսով ենք թէ Մատենիս Բ. տպագրութեան
ժամանակ գոնէ ներս կ'առնուի այս բաժինն ալ:

Մատենին յօրինուածութիւնն շատ զիւ-
րամատչելի է ամենուն. Հաւաքին դասաւորած
է առջեւի բազմաթիւ նիւթերը այլուրենական
կարգի (տուրբերու անուանց համեմատ) եւ ըստ
այն տուած է ամեն սուրբի վարուց սկզբնաւո-
րութիւնն եւ վերջաւորութիւնը, տպագրու-
թեան տեղն ու ժամանակը եւ այլ կարեւոր
ժանօթութիւնները: Բնագիրներու թիւն կը
հասնի ընդ ամէնն 1251ի չհաշուելով Յաւե-
լուածին մէջ ցոյց տրուածները (էջ 273-278):

Էջ ԽVI-XXIII տուած է համառօս
պատշեր մը ասորա-արաբական, հայկական,
խստուական եւ եթովպական ամիսներու համեմա-
տաւան տախտակեն:

Թէ որչափ կը զիւրանայ այսու սրբալիօս
Հեղինակի մը աշխատոթիւնն ինքնին հասկա-
նալի է, ուսկից կը հետեւի նաեւ ձեռնարկու-
թիւնն իսկու որո՞թիւնա:

Գործս առանձին նշանակութիւն ունի նաև
հայ սրբախօսական մատենագրութեան համար,

որուն մշակման կը մատուցանէ կարեւոր նպաստ։
Աշխատասիրողը շատ մանրամանոթեամբ
նշանակած է այն ամեն վկայաբանական հա-
տուածները, որոնք լրյա տեսած են ցրիւ հայ-
թերթերու եւ այլ հաւաքածոներու մեջ։
Peeters ոչ միայն զանացած է ի իր հաւաքել
(ոգտուելավ վիճնայի Միիթ) Սատենադարան-
նէն) ցրիւ լրյա տեսած հատուածներն, այլ եւ
մեն իր հատուածի այլ եւ այլ տպագրութիւնքը
նշանակած է ճշգիւ։ այսպէս մինչեւ անդամ
Հարուց կորիւ երեք տպագրութեանց էջերը
ու մասնաւութեանց էջերը

Կրամակը վստահացընել աշխատասիրողն,
որ հայկական բաժինն զրեթէ ամբողջական է.
ինչ ինչ փարբիկ գրուածոց անվիշտակութիւնը
նշան չէ ի հարկէ թերութեան։ Օգոր օր. Դիմու-
Արիսպագտցոյ թուղթն առ Տիտոս Աւան ննշանան
Ա. Ասուուած ածնի գրուածն կը նշանակուի միայն
Արուածնամանցի (այսպէս կարգա ապ. Կ.